

b

Quickscan nieuwbouw stal Kolderveen

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Quickscan nieuwbouw stal Kolderveen

Opdrachtgever

DLV Advies

Contactpersoon

De heer T. Jansen

Status

definitief

Datum

30 oktober 2018

Vrijgave

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	5
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	6
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	9
2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	11
3 Conclusie	13
3.1 Conclusie beschermde soorten	13
3.2 Benodigde vervolgstappen	13
4 Literatuur en bronnen	15

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Kolderveen 102, gelegen in Nijeveen, wordt een nieuwe stal gebouwd. Het perceel waar de stal is gepland is nu nog in agrarisch gebruik. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB, 5 september 2018) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 6 september 2018 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksg gebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Kolderveen 102, gelegen in Nijeveen, gemeente Meppel (zie Figuur 1). Deze locatie bevindt zich aan een doorgaande weg in intensief beheerd agrarisch gebied met voornamelijk weilanden in de omgeving. Het terrein zelf bestaat uit een boerderijerf met daarop een woonhuis, een aantal stallen en bijbehorende bestrating. Daarnaast een voortuin met onder meer een aantal bomen zoals een kastanje en hoogstamfruit. Achter de stallen bevindt zich een maïsakker. Deze maïsakker wordt aan drie kanten begrensd door sloten.

Figuur 1 De ligging van het plangebied (rode druppel) (Bron: Google Earth Pro). Tevens is de ligging van Natura 2000-gebied De Wieden aangegeven

1.5 Planbeschrijving

Aan de Kolderveen 102 wordt een nieuwe stal gebouwd. Deze is gepland op het voorste stuk van de maïsakker, de omringende sloten blijven daarbij intact. Er wordt een nieuwe oprit gemaakt voor de nieuwe stal, hiervoor zal een straatlantaarn worden verwijderd en mogelijk enkele takken van de

kastanjeboom. Eén fruitboom wordt waarschijnlijk verplaatst. Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied.

Foto 1 *Impressie van de maïsakker met aan weerszijden de sloten*

Foto 2 *Impressie van de ruimte tussen huidig stal en akker*

Foto 3 *Locatie van de nieuwe oprit, met links in beeld de fruitbomen en rechts de kastanje*

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van de plangebieden de volgende vogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen: steenuilen, kerkuilen en huismussen. Deze soorten zijn gebonden aan gebouwen of speciale nestkasten. Deze ontbreken in het plangebied. De maisakker vormt ook geen geschikt broedbiotoop voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten.

Overige broedvogels

In het plangebied zijn foeragerende boerenzwaluwen waargenomen. Deze kunnen in de aanwezige stallen broeden. Dit is niet nader onderzocht omdat de huidige stallen blijven staan, waarmee verlies van de potentiële nestlocatie niet aan de orde is.

Vogels zoals Kievit broeden vaak in maisakkers. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van de Kievit aangetroffen, maar deze nesten stellen niet veel voor en kunnen makkelijk worden gemist. De aanwezigheid cq. het gebruik van de agrarische gronden door de Kievit is hiermee niet zondermeer uit te sluiten.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In het plangebied ontbreekt geschikt broedbiotoop voor vogels met jaarrond beschermde nesten, effecten kunnen daarom worden uitgesloten.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. We adviseren om het broedseizoen (maart t/m half juli) te ontzien, omdat er in het plangebied ook soorten als de Kievit kunnen voorkomen die in een slechte staat van instandhouding verkeren. Ook kunnen tijdens werkzaamheden in het broedseizoen in gebruik zijnde nesten vernield kunnen worden, waardoor alsnog sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte om-

standigheden met kwelinvloed, en extensief beheer. In beide plangebieden ontbreken deze omstandigheden waardoor het ongeschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn.

Ook zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend binnen de plangebieden en omgeving. Het is dus uitgesloten dat beschermde planten van de Habitatrichtlijn voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Daarom zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat binnen 2 km van de plangebieden vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger voorkomen. Dit zijn merendeels gebouwbewonende soorten, die op luwe plekken bij bomen, gebouwen en water op insecten jagen.

Verblijfplaatsen

In de maïsakker zijn verblijfplaatsen voor vleermuizen uitgesloten, bij de functiewijziging gaan geen verblijfplaatsen verloren. De kastanjeboom vertoont geen zichtbare holtes die als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen kunnen dienen. Ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten kan dus worden uitgesloten.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren worden in de onderzoeksgebieden gevormd door de laanbomen aan de Kolderveen. Deze worden niet door het voornemen beïnvloed. Aantasting van een vliegroute is niet aan de orde.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten de plangebieden. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen in de omgeving zoals tuinen, bomenrijen en luwte van gebouwen, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. De plangebieden maken dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

De aanwezigheid van verblijfplaatsen is uitgesloten. Lijnvormige structuren die gebruikt worden als migratieroute tussen verblijf- en foerageerplaatsen zoals de bomen langs de Kolderveen worden niet aangetast. In het plangebied ontbreekt essentieel foerageergebied. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Het plangebied is niet geschikt voor de grondgebonden zoogdieren van de Habitatrichtlijn die in Nederland voorkomen (otter, hamster, bever, hazelmuis en noordse woelmuis). Deze soorten zijn afhankelijk van grootschalige natte gebieden (otter, bever en noordse woelmuis). De hazelmuis en hamster komen alleen in Zuid-Limburg voor. De aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren van de Habitatrichtlijn is dan ook uit te sluiten.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren die onder dit beschermingsregime vallen. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.4 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde reptielen kan worden uitgesloten. De meeste van deze soorten komen niet in de regio voor en geschikt leefgebied is niet aanwezig in het plangebied.

In het plangebied kunnen in potentie wel beschermde amfibieënsoorten zoals poelkikker en heikikker voorkomen, die de sloten als voortplantingswater kunnen gebruiken. Van deze soorten zijn waarnemingen bekend binnen respectievelijk 620 m en ca. 1 km afstand van het plangebied.

Heikikkers leven vooral in ruigere, hoge vegetaties en gebruiken vooral voedselarme wateren om de eitjes in af te zetten. Intensief beheerd wei- en akkerland en de sloten daarin worden te vaak gemaaid en zijn te voedselrijk om door heikikkers te worden gebruikt, de aanwezigheid van deze soort in de maïsakker en de sloten ernaast is daarom uit te sluiten omdat geschikt leefgebied ontbreekt.

Poelkikkers gebruiken vooral voedselarme tot matig voedselrijke sloten en vennen als leef- en voortplantingsgebied. De sloten rondom de maïsakker zijn te voedselrijk, de dichtstbijzijnde waarnemingen zijn gedaan in minder intensief beheerde locaties, waardoor de habitat daar geschikter is dan in het plangebied. Geschikt leefgebied in het plangebied zelf ontbreekt.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele juveniele groene kikkers is en bij de sloot gevonden. Op basis van habitatkenmerken van het plangebied wordt aangenomen dat het bastaardkikkers betreft.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte omstandigheden op met name de akker zelf en het intact blijven van de sloten, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor beschermde reptielen en amfibieën niet aan de orde. Wel geldt de zorgplicht voor eventueel aanwezige algemene soorten. Dit houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

2.2.5 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van water, geschikte vegetatie, vennetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied. Ook ontbreken waarnemingen in de NDFF.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor beschermde vissen, insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken van het plangebied. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van ringslang, waterspitsmuis en das in het plangebied niet uit te sluiten. Hieronder gaan we verder in op de mogelijke aanwezigheid van deze soorten.

Ringslang

Van ringslangen zijn recente waarnemingen bekend binnen 3 km afstand vanaf het plangebied. Voor deze soort is het plangebied zelf ongeschikt vanwege het intensieve gebruik en daarmee samenhangend het ontbreken van voldoende dekking en geschikte jacht- en voortplantingsplekken.

Waterspitsmuis

Binnen 1,4 km van het plangebied zijn recente waarnemingen van waterspitsmuis bekend. De waterspitsmuis heeft een sterke voorkeur voor oevers met een kruidenrijke vegetatie. Vanwege het regelmatig maaien van de oevers zijn dergelijke vegetaties in het plangebied niet aanwezig en is het plangebied zodoende ongeschikt voor de waterspitsmuis. Op basis van het intensieve landgebruik kan waterspitsmuis in en nabij de sloten worden uitgesloten.

Das

Dassen gebruiken maïsakkers in het najaar als foerageergebied, met name om op te vetten voor de winter. Waarnemingen van das zijn bekend binnen 4 km van het plangebied, dat is te ver weg om regelmatig op het plangebied te gaan foerageren. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van dassen gevonden op en bij de akker. Er is geen essentieel leefgebied van de das aanwezig en verblijfplaatsen van deze soort kunnen daarom uitgesloten worden.

Effecten en vervolg

Aanwezigheid van waterspitsmuis, ringslang en das kan worden uitgesloten. De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling (zie vrijstellingslijst in bijlage 1). Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In het plangebied is geschikt broedbiotoop voor vogels zoals de Kievit aanwezig.
- In en rond de plangebieden komen mogelijk nationaal beschermde soorten voor, namelijk egel, huisspitsmuis en bosmuis. Voor deze soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt (zie bijlage 1 voor een overzicht). De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode maart t/m half juli).
- Voor nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door het maaien/oogsten of graven in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren en andere dieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

4 | Literatuur en bronnen

- Bij12, 2017. Kennisdocument das
- Bij12, 2017. Kennisdocument heikikker
- Bij12, 2017. Kennisdocument noordse woelmuis
- Bij12, 2017. Kennisdocument poelkikker
- Bijlsma, R.G., F. Hustings en C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem / Utrecht.
- Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Brouwer, T., B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Scheper en P.P. Schollema, 2008. Vissenatlas Groningen Drenthe. Verspreiding van zoetwatervissen in Groningen en Drenthe in de periode 1980 - 2007. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Google Earth Pro., 2009. Tele Atlas.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Manger, R. *et al.*, 2016. Libellen in Drenthe. Stichting Libellenwerkgroep Drenthe, Assen.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 5 september 2018.
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Uchelen, E. van (red.) 2010. Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra en T. Westra, 1985-1994. Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties deel 1 - 5. KNNV Uitgeverij / IVN.

Websites

www.ravon.nl

www.ravon.nl

www.NDFF.nl

www.google.com/maps

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

drs D.E. Heidinga

Rapportage

drs. R.P. Hanisch

Veldwerk

drs R.P. Hanisch

Kwaliteitscontrole

drs D.E. Heidinga / drs A. Alserda

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2018); Quicksan nieuwbouw stal Kolderveen. Rapport P18236, Assen.

Foto's: R.P. Hanisch, J.R. Offereins